

Til samtlige kommunalbestyrelsesmedlemmer

Børne- og socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.socialministeriet.dk

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2017 - 6664

Kommunernes ansvar over for udsatte børn og unge

Doknr.

Der har netop været afholdt kommunalvalg, og de nyvalgte kommunalbestyrelser er nu trådt sammen rundt omkring i landets kommuner. Spændende opgaver og et stort ansvar venter jer som medlemmer af de nye kommunalbestyrelser. Vi vil gerne benytte anledningen til at sætte fokus på ét af jeres ansvarsområder, nemlig ansvaret over for udsatte børn, unge og deres familier.

Dato
23.01.2018

Regeringen og Folketinget er stærkt optaget af, at udsatte børn, unge og deres familier får den hjælp, de har brug for, i tide. Desværre har der været flere ulykkelige sager, hvor kommuner har svigtet og handlet utilstrækkeligt. I de senere år er der gennemført flere store reformer og initiativer for at undgå, at den slags svigt sker i fremtiden. For os er den nye kommunale valgperiode en anledning til at skærpe kommunalbestyrelsens opmærksomhed på det ansvar og de forpligtelser og muligheder, den har.

Kommunalbestyrelsen har i medfør af serviceloven en række konkrete forpligtelser over for udsatte, børn, unge og deres familier. Kommunalbestyrelsen skal helt generelt føre tilsyn med de forhold, som de børn og unge under 18 år, der bor i kommunen, lever under. Kommunen skal, når den bliver opmærksom på, at et barn eller en ung har brug for støtte, undersøge barnets og familiens forhold og sætte ind med relevant hjælp til barnet og familien, der løser de udfordringer, som familien måtte have. Hvis problemerne ikke kan løses i hjemmet, skal kommunen anbringe barnet eller den unge uden for hjemmet på et egnet anbringelsessted. Der *skal* tales med børnene om deres egne sager, familien *skal* inddrages, og der *skal* reageres, når nogen underretter med en bekymring for et barn. Og når kommunen har iværksat en indsats over for et barn eller en familie, skal der løbende følges op, så indsatsen kan tilpasses og justeres, hvis barnet ikke trives eller udvikler sig positivt. Det er helt afgørende, at disse regler overholdes, så børnene ikke udsættes for flere svigt, men får den hjælp, de har brug for.

Kommunalbestyrelsen nedsætter et børn og unge-udvalg, der er et særligt uafhængigt organ, der indstiller til adoption uden samtykke og træffer afgørelse i de mest indgribende børne- og ungesager. Fx om overvåget eller afbrudt samvær eller anbringelse uden for hjemmet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaverne. Kommunalbestyrelsen er ansvarlig for sagernes forberedelse og for indstilling af sager efter service-

lovens § 74 til børn og unge-udvalgets afgørelse. Det er også kommunalbestyrelsens ansvar, at de afgørelser, børn og unge-udvalget træffer, bliver ført ud i livet.

Kommunalbestyrelsen har som den øverste ansvarlige for hele kommunens virksomhed pligt til at drage omsorg for indretningen af kommunens administration. Der findes ikke nærmere regler for, hvordan det skal gøres, men kommunalbestyrelsen har en generel pligt til at sikre, at den har indrettet sin forvaltning på en måde, så den generelt er egnet til at sikre, at f.eks. lovbestemte frister overholdes, herunder at der reageres på underretninger om børn med behov for hjælp inden for de lovfastsatte 24 timer.

Som medlem af kommunalbestyrelsen har du del i den samlede kommunalbestyrelsens pligt til at føre tilsyn med, at forvaltningen og dennes øverste leder, borgmesteren, fungerer tilfredsstillende.

Både kommunalbestyrelsen og fagudvalgene kan overlade beslutninger til forvaltningen, og i praksis behandles langt de fleste kommunale sager af de ansatte i forvaltningen. Men I kan i kommunalbestyrelsen og udvalgene til enhver tid bestemme, hvordan og hvor tit I vil orienteres om de sager, der er overladt til forvaltningen.

Herudover kan du som kommunalbestyrelsesmedlem benytte din initiativret til at få en sag optaget på dagsordenen for et kommunalbestyrelsesmøde. Det kan du for eksempel gøre, hvis der er et særligt tema, fx opfølgning i sagerne, som du ønsker at sætte fokus på og forbedre.

Hvis kommunalbestyrelsen får viden om en lovovertrædelse i forvaltningen, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at sikre, at ulovligheden bringes til ophør. Det er således kommunalbestyrelsen, der har ansvar for at følge op i forhold til borgerne, hvis der sker fejl eller svigt, ligesom kommunalbestyrelsen som den øverste ansvarlige for personalet i kommunen i sådanne tilfælde har ansvar for at vurdere, om der skal drages nogen ansættelsesretlige konsekvenser. Det kan eksempelvis være relevant i forhold til ledere i forvaltningen, der har forsømt et ansvar for at sikre en lovlig og forsvarlig forvaltning af børne- og ungeområdet. Det kan også være i forhold til ledere på kommunale institutioner, der har forsømt at skabe de fornødne rammer for, at bekymringer om et barn bliver bragt videre til de rette personer i overensstemmelse med den skærpede underretningspligt, som fagpersoner, herunder ledere af offentlige institutioner, har efter serviceloven.

I den generelle vejledning om det kommunalpolitiske arbejde i kommunalbestyrelse og udvalg, som Økonomi- og Indenrigsministeriet og KL netop har udsendt, kan I finde flere oplysninger om kommunalbestyrelsens ansvar og arbejde. I kan også finde inspiration til, hvordan I kan indrette arbejdet i kommunalbestyrelsen og udfylde rollen som medlem af kommunalbestyrelsen, og om de redskaber, der står til jeres rådighed, i den forbindelse.

Det er vigtigt for os at understrege over for jer, at kommunerne har et klart ansvar for at løfte og prioritere det her meget vigtige område. For det er børnenes fremtid, vi taler om. Vi er klar over, at det ikke er nogen let opgave. Det er mange gange komplekse sager, der indebærer en svær afvejning mellem flere forskellige hensyn. Derfor er det et område, som vi fra statens side skal understøtte kommunerne i at løfte.

Af den grund har Børne- og Socialministeriet oprettet en Task Force på børneområdet, som skal understøtte kommunerne i at styrke kvaliteten af sagsbehandlingen. Task Forcen består af medarbejdere fra Ankestyrelsen og Socialstyrelsen, der tilbyder

kommunerne juridisk og socialfaglig rådgivning om kommunens håndtering af deres sagsbehandling på børne- og unge området. Et Task Force forløb er et længerevarende analyse- og udviklingsforløb på ca. 2 år, som kommunen ansøger om at indgå i.

Vi vil stærkt opfordre til, at kommunerne benytter sig af dette gratis tilbud. Både hvis I gerne vil forbedre sagsbehandlingen, eller hvis I oplever, at området i øvrigt kan styrkes.

Til sidst vil vi gerne oplyse jer om muligheden for at få viden og oplysninger om, hvordan det står til i egen kommune sammenlignet med landsgennemsnittet, fx ift. underretninger og anbringelser uden for hjemmet via Danmarks Statistik.

Med venlig hilsen

Mai Mercado
Børne- og socialminister

Simon Emil Ammitzbøll-Bille
Økonomi- og indenrigsminister